

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 26 Ιουνίου 2023
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10354/1/23 REV 1

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο με την ευκαιρία της 25ης επετείου από τη θέσπιση του Καταστατικού της Ρώμης

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο με την ευκαιρία της 25ης επετείου από τη θέσπιση του Καταστατικού της Ρώμης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ
ΤΗΣ 25ΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

1. Με την ευκαιρία της 25ης επετείου από τη θέσπιση του Καταστατικού της Ρώμης, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της γιορτάζουν την καθοριστική συμβολή του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου στην καταπολέμηση της ατιμωρησίας για τα σοβαρότερα εγκλήματα που ενδιαφέρουν τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της. Σήμερα, το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την αταλάντευτη υποστήριξή του προς το ΔΠΔ για τον κεντρικό του ρόλο στην απόδοση δικαιοσύνης στα θύματα σε όλες τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του.
2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει σταθερά το Δικαστήριο από την ίδρυσή του. Ως το πρώτο και μοναδικό μόνιμο διεθνές ποινικό δικαστήριο στον κόσμο για τη διερεύνηση και τη δίωξη των σοβαρότερων διεθνών εγκλημάτων, το ΔΠΔ αποδεικνύει την αποφασιστικότητα της διεθνούς κοινότητας να βάλει τέλος στην ατιμωρησία των πλέον αποτρόπαιων θηριωδιών και να προωθήσει μια νοοτροπία λογοδοσίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.
3. Η 25η επέτειος του Καταστατικού της Ρώμης αποτελεί μοναδική ευκαιρία να αποτιμηθούν τα πολλά επιτεύγματα του ΔΠΔ, αλλά και να επιβεβαιωθεί εκ νέου η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το μέλλον του. Εξακολουθεί να σημειώνεται σημαντική πρόοδος στις δραστηριότητες του Δικαστηρίου, μεταξύ των οποίων η προκαταρκτική εξέταση, η έρευνα και η ένδικη διαδικασία. Σήμερα, 17 υποθέσεις από ολόκληρο τον κόσμο εκκρεμούν ενώπιον του δικαστηρίου, ενώ υπάρχει πρωτοφανής αριθμός δικαστικών διαδικασιών που είναι σε εξέλιξη.
4. Όλες οι περιπτώσεις στις οποίες φαίνεται να έχουν διαπραχθεί τα σοβαρότερα εγκλήματα που ενδιαφέρουν τη διεθνή κοινότητα αξίζουν τη μέγιστη προσοχή μας. Το Συμβούλιο είναι πεπεισμένο ότι το ΔΠΔ, σύμφωνα με την αρχή της συμπληρωματικότητας, θα αποδώσει δικαιοσύνη στα θύματα σε όλον τον κόσμο.
5. Στην Ευρώπη μαίνεται πόλεμος. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τα συμπεράσματά του του Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με τη λογοδοσία για τα πολύ σοβαρά εγκλήματα που διαπράττονται στο πλαίσιο του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

6. Το Συμβούλιο τονίζει ότι το Δικαστήριο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απόδοση δικαιοσύνης προς τα θύματα αποτρόπαιων εγκλημάτων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα συμμετοχής στη διαδικασία ενώπιόν του, προσφέροντάς τους βοήθεια και επιδικάζοντας αποζημιώσεις. Το ταμείο του ΔΠΔ υπέρ των θυμάτων έχει βοηθήσει δεκάδες χιλιάδες θύματα μέσω σωματικής και ψυχολογικής αποκατάστασης και υλικής υποστήριξης. Το Συμβούλιο καλεί τα συμβαλλόμενα κράτη και λοιπούς ενδιαφερομένους να συνεχίσουν να στηρίζουν το ταμείο υπέρ των θυμάτων.
7. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τον θεμελιώδη ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην ίδρυση και τη λειτουργία του ΔΠΔ και στην υποστήριξη της πρόσβασης των θυμάτων στη δικαιοσύνη. Η φετινή χρονιά σηματοδοτεί επίσης την 25η επέτειο της υπογραφής της διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο δεσμεύεται να προστατεύει τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση απειλών κατά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οποίοι βρίσκονται στην εμπροσθοφυλακή των προσπαθειών στον τομέα της δικαιοσύνης.
8. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της ατιμωρησίας, το ΔΠΔ πρέπει να είναι σε θέση να εργάζεται ανεξάρτητα και αμερόληπτα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει προσηλωμένη στη δέσμευσή της να συνεργάζεται με όλα τα συμβαλλόμενα κράτη, καθώς και με άλλους εταίρους σε ολόκληρο τον κόσμο, να στηρίζει το Δικαστήριο και να διαφυλάσσει και να σέβεται την ανεξαρτησία του Δικαστηρίου και την ακεραιότητα του Καταστατικού της Ρώμης. Κάθε απειλή κατά του Δικαστηρίου, του προσωπικού του και όσων συμμετέχουν στις εργασίες του ΔΠΔ είναι απαράδεκτη.
9. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι προσηλωμένη στην αποτελεσματική λειτουργία του ΔΠΔ. Το 2006, η ΕΕ έγινε ο πρώτος περιφερειακός οργανισμός που συνήψε συμφωνία συνεργασίας με το Δικαστήριο. Η πλήρης συνεργασία με το ΔΠΔ αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα του Δικαστηρίου. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η άρνηση συνεργασίας αποτελεί σοβαρή πρόκληση για το ΔΠΔ.
10. Το Συμβούλιο καλεί όλα τα κράτη να εξασφαλίσουν πλήρη συνεργασία με το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων με την ταχεία εκτέλεση εκκρεμών ενταλμάτων σύλληψης, και να συνάψουν εθελούσιες συμφωνίες. Η προστασία και η μετεγκατάσταση των θυμάτων και των μαρτύρων, η προσωρινή και οριστική αποφυλάκιση και η εκτέλεση των ποινών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διεθνούς ποινικής διαδικασίας, το δε σχετικό βάρος θα πρέπει να κατανέμεται δίκαια μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω εθελούσιων συμφωνιών συνεργασίας.

11. Οι αρχές του Καταστατικού της Ρώμης του ΔΠΔ, καθώς και εκείνες που διέπουν τη λειτουργία του, συνάδουν πλήρως με τις αρχές και τους στόχους της ΕΕ. Το Συμβούλιο δεσμεύεται να συνεχίσει και να εντείνει τις προσπάθειές του για την προώθηση της οικουμενικότητας και τη διαφύλαξη της ακεραιότητας του Καταστατικού της Ρώμης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί τα κράτη που δεν το έχουν πράξει ακόμη, συμπεριλαμβανομένων των υποψήφιων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών, να κυρώσουν επείγοντως το Καταστατικό της Ρώμης ή να προσχωρήσουν σε αυτό και να βάλουν τέλος στην ατιμωρησία για τα σοβαρότερα εγκλήματα. Επιπλέον, καλεί τα συμβαλλόμενα κράτη, ανάλογα με τις εθνικές τους περιστάσεις, να εξετάσουν κατά πόσον θα επικυρώσουν ή θα αποδεχθούν τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Ρώμης.
12. Το Συμβούλιο θα συνεχίσει τις προσπάθειές του για περαιτέρω ενσωμάτωση του ΔΠΔ σε όλους τους τομείς εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για λόγους συνοχής και προκειμένου να καταστεί το Δικαστήριο αναπόσπαστο μέρος των συζητήσεων της ΕΕ για θέματα διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, ανθρώπινων δικαιωμάτων, οικοδόμησης της ειρήνης και επίλυσης των συγκρούσεων· επιβεβαιώνει δε τη δέσμευσή του να παρέχει διαρκή διπλωματική υποστήριξη στο Δικαστήριο ώστε αυτό να είναι πράγματι σε θέση να φέρνει εις πέρας την εντολή του. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο επικροτεί την ιδιαίτερη εστίαση της εντολής και του έργου του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην προώθηση της συμμόρφωσης με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και στη στήριξη της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης και χαιρετίζει τη διαρκή έμφαση του Ειδικού Εντεταλμένου στα θέματα αυτά.
13. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό να παρασχεθούν στο Δικαστήριο οι αναγκαίοι και βιώσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα όργανά του μπορούν να εκπληρώνουν με αποφασιστικότητα και συνέπεια τους αντίστοιχους ρόλους τους σε όλες τις υποθέσεις που εμπίπτουν στην παγκόσμια εντολή του Δικαστηρίου. Το Συμβούλιο καλεί όλα τα συμβαλλόμενα κράτη του Καταστατικού της Ρώμης να καταβάλουν πλήρως και εγκαίρως τις συνεισφορές τους και να καταβάλουν αμέσως τυχόν ληξιπρόθεσμες οφειλές.
14. Η διαδικασία επιθεώρησης της λειτουργίας του Δικαστηρίου αποτελεί μοναδική δυνατότητα για να ενισχυθεί το σύστημα του διεθνούς ποινικού δικαίου και να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα του Δικαστηρίου. Το Συμβούλιο εξαίρει την αφοσίωση που επέδειξε το Δικαστήριο καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει το ΔΠΔ και τα συμβαλλόμενα κράτη να συνεχίσουν την αξιολόγηση και την εφαρμογή των σχετικών συστάσεων, με τον δέοντα σεβασμό στην εισαγγελική και δικαστική ανεξαρτησία του Δικαστηρίου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και μιας υγιούς εργασιακής νοοτροπίας, η οποία διασφαλίζει επίσης την ένταξη και την ισότητα των φύλων. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων στο ΔΠΔ μέσω της νέας στρατηγικής για την ισότητα των φύλων και την εργασιακή νοοτροπία.

15. Το Συμβούλιο επαινεί και ενθαρρύνει περαιτέρω τις προσπάθειες του Δικαστηρίου να ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου και της ηλικίας στο ανακριτικό, εισαγγελικό και δικαστικό του έργο. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει το Δικαστήριο να ενισχύσει περαιτέρω την ενσωμάτωση προσεγγίσεων που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου και έχουν επίκεντρο το παιδί στη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.
16. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το ΔΠΔ αποτελεί δικαστήριο ύστατου βαθμού δικαιοδοσίας το οποίο συμπληρώνει, αλλά δεν αντικαθιστά, τα εθνικά δικαστήρια. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της συμπληρωματικότητας και της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, ως ενός από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του Καταστατικού της Ρώμης. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο τονίζει τον ρόλο του δικτύου της ΕΕ κατά της γενοκτονίας στην ενίσχυση της εν λόγω συνεργασίας και στη διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Η ΕΕ ενθαρρύνει τα συμβαλλόμενα κράτη να θεσπίσουν την αναγκαία εθνική νομοθεσία για την τυποποίηση των διεθνών εγκλημάτων, τη δημιουργία ή την ενίσχυση ειδικών μονάδων για τα εγκλήματα πολέμου και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών.
17. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εμμένει στη θεμελιώδη σημασία της εκλογής των δικαστών και των υπαλλήλων με τα υψηλότερα προσόντα στο Δικαστήριο, μέσω δίκαιων, διαφανών και αξιοκρατικών εκλογών, σύμφωνα με το Καταστατικό της Ρώμης, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των δικαστικών αποφάσεων και να αυξηθεί περαιτέρω η εμπιστοσύνη στην ικανότητα και την αμεροληψία του Δικαστηρίου να απονέμει δικαιοσύνη. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τα συμβαλλόμενα κράτη να ακολουθούν αυστηρές και διαφανείς εθνικές διαδικασίες ορισμού όταν προτείνουν υποψήφιους δικαστές. Μια αξιόπιστη και διαφανής εκλογική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης, είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της νομιμότητας του Δικαστηρίου.
18. Η 25η επέτειος από τη θέσπιση του Καταστατικού της Ρώμης αποτελεί ευκαιρία ώστε να προαχθεί η καταπολέμηση της ατιμωρησίας σε σχέση με τα σοβαρότερα εγκλήματα και να ενισχυθεί το κράτος δικαίου. Το Συμβούλιο επικροτεί τις προσπάθειες των συμβαλλόμενων κρατών να τιμήσουν αυτή την επέτειο με διάφορες εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν παγκοσμίως για τον εορτασμό της προόδου της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα συνεχίσουν να προωθούν την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ΔΠΔ και το Καταστατικό της Ρώμης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δράττεται της ευκαιρίας για να επαναλάβει την αταλάντευτη προσήλωσή της στην ανεξαρτησία και την αμεροληψία του ΔΠΔ, καθώς και τον κεντρικό ρόλο του στην καταπολέμηση της ατιμωρησίας σε παγκόσμια κλίμακα.